

T.C.
HATAY

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/..

KARAR NO : 2023/..

DAVACI :
VEKİLİ : Av. Ozan KARAKAYA

DAVALI : Üniversitesi Rektörlüğü
VEKİLİ :

DAVANIN ÖZETİ : Üniversitesi Fakültesi Denizcilik İşletmeleri Yönetimi Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapan davacı tarafından, hakkında yürütülen disiplin soruşturması neticesinde "görevin gereklerine aykırı davranmak suretiyle kişilerin yarar ve zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak" fiilini işlediğinden bahisle 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 53. maddesin 4/h bendi gereğince kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası verilmesi gerekmekte ise de daha önce disiplin cezası almış olması nedeniyle bir alt ceza uygulanması uygun olmadığından 1 yıl süreyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Üniversitesi Rektörlüğü'nün 19/09/2022 tarih ve 28 sayılı işleminin; haksız ve hukuka aykırı olduğu, önceki disiplin cezasının iptali istemiyle açılan davanın derdest olduğu, disiplin kurulu kararına itiraz hakkının engellendiği, yürütülen soruşturmanın usulsüz olduğu, davacıya isnat edilen fiilin ne olduğunun belirtilmediği, ifadesinin somut fiil belirtilmeden alındığı, haksız ve hukuka aykırı işlemin iptaline karar verilmesi talep edilmektedir.

SAVUNMA ÖZETİ : Dava konusu işlemin hukuka ve mevzuata uygun olarak tesis edildiği, davacıya isnat edilen iddiaların sübuta erdiği, usulüne uygun olarak yapılan soruşturma raporuna istinaden tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Hatay 2. İdare Mahkemesi'nce, dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, Üniversitesi Fakültesi Denizcilik İşletmeleri Yönetimi Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapan davacı tarafından, hakkında yürütülen disiplin soruşturması neticesinde "görevin gereklerine aykırı davranmak suretiyle kişilerin yarar ve zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak" fiilini işlediğinden bahisle 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 53. maddesin 4/h bendi gereğince kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası verilmesi gerekmekte ise de daha önce disiplin cezası almış olması nedeniyle bir alt ceza uygulanması uygun olmadığından 1 yıl süreyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Üniversitesi Rektörlüğü'nün 19/09/2022 tarih ve 28 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 129. maddesinin 2. fıkrasında, memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemeyeceği düzenlenerek savunma hakkı güvence altına alınmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53/4-h maddesinde "Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme: Devlet yükseköğretim kurumlarında görev yapan aylıklı öğretim elemanlarının bulundukları kademedeki ilerlemelerinin fiilin ağırlık derecesine göre bir ila üç yıl arasında durdurulması; vakıf yükseköğretim kurumları öğretim elemanlarının ise fiilin ağırlık derecesine göre üç ila altı ay süreyle brüt ücretinden 1/30 ila 1/8 arasında kesintiye gidilmesidir"

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/..

KARAR NO : 2023/..

Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasını gerektiren fiiller şunlardır: h) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, görevin gereklerine aykırı davranmak suretiyle kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak...." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Disiplin soruşturması ve savunma hakkı" kenar başlıklı 53/A maddesinde; "...

Savunma hakkı kapsamında gözetilecek hususlar şunlardır:

a) Soruşturulana, iddialar hakkında savunma imkânı tanınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın yedi günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen tarihte geçerli bir mazereti olmaksızın savunmasını yapmayan, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

b) Savunmaya davet yazısında hakkında disiplin soruşturması açılan fiilin neden ibaret bulunduğu, savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir.

c) Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar gerek görürse, isnat edilen fiil ve soruşturma raporunda önerilen disiplin cezasını da belirtmek suretiyle, bu maddedeki esaslar çerçevesinde (a) ve (b) bentlerindeki usule göre tekrar savunma isteyebilir.

Hakkında üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası istenenler soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir. (Anayasa Mahkemesi'nin 13/10/2022 tarihli ve E.: 2022/87, K.: 2022/121 sayılı Kararı ile bu fıkranın (a) bendinin, (b) bendinin ve (c) bendinin iptaline karar verilmiştir. Bu Kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.)" kuralına yer verilmiştir.

Ayrıca, Anayasa Mahkemesi'nin 13/10/2022 tarihli ve E:2022/87, K:2022/121 sayılı kararında; "...Kanun'un 53/A maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde, savunmaya davet yazısının içeriğinde soruşturmanın içeriği ile ilgili olarak sadece soruşturmaya konu eylemin ne olduğunun belirtileceği ifade edilmiştir. Kanun'un lafzından, soruşturulanın etkili bir savunma hazırlayabilmesi açısından gerekli olabilecek, yukarıda ifade edilen çerçevede bir asgari bilginin savunmaya davet yazısında bulunması şeklinde yasal bir zorunluluk öngörülmediği anlaşılmaktadır. Bunun yanında savunmaya davet yazısının soruşturulana soruşturmanın hemen başlangıcında -soruşturma dosyası henüz asgari bir düzeyde dahi olgunlaşmadan- gönderilip gönderilmeyeceği hususunda Kanun'da açık bir ifade bulunmamakla birlikte davet yazısının içeriğinde olması zorunlu bilgiler gözönünde bulundurulduğunda soruşturmacının bu konuda herhangi bir kayıtlı sınırlandırılmadığı, dosyanın henüz olgunlaşmadığı bir aşamada da savunmanın istenebileceği anlaşılmaktadır. Dahası Kanun'un 53/A maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde disiplin cezası vermeye yetkili makamların soruşturma yapanın soruşturmayı tamamlamasından sonra ilave bir savunma alınmasına gerek gördüklerinde "isnat edilen fiil"i bildirerek savunma isteyecekleri düzenlenmişken soruşturma yapan yönünden (b) bendinde savunmaya davet yazısında "disiplin soruşturması açılan fiilin neden ibaret bulunduğu"nun belirtileceği öngörülmüştür. Kanun'un 53/A maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre disiplin cezası verilmesini gerektiren bir fiilin işlendiğini öğrenen disiplin amiri yazılı olarak disiplin soruşturması başlatır. Bu son kural ve ikinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde tercih edilen kavram farklılığı dikkate alındığında soruşturmayı yapanın davet yazısında soruşturma sırasındaki tespitlerden önce, sadece soruşturmanın başlatılmasına neden olan iddia çerçevesinde bildirimde bulunulmasının yeterli görüldüğü anlaşılmaktadır. Dolayısıyla

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/..

KARAR NO : 2023/..

isnadın sebebi (olay/olgu/eylem) kapsamında dahi yeterli bilgilendirmenin yapılmamasına imkân tanınmıştır. Kanun'un 53/A maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde önerilen disiplin cezasının da bildirilmesi kurala bağlanmışken (b) bendinde böyle bir unsura yer verilmemiştir. Buna göre soruşturma yapanın (a) bendi kapsamında soruşturma için süre verirken isnadın hukuki vasıflandırması yönünden bir bildirimde bulunmayacağı sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu durumda soruşturma yapanın soruşturmaya davet yazısının içeriği kişinin isnattan haberdar olmasını sağlamaya, dolayısıyla Anayasa'nın 129. maddesinin ikinci fıkrası anlamında savunma hakkını etkili bir şekilde kullanmasına elverişli değildir. ... Soruşturmanın başlangıcından disiplin cezasının verilmesine kadar olan süreçte uyarı, kınama, aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ya da birden fazla ücretten kesme disiplin cezaları bakımından soruşturulanın savunma hakkının bütün gerekleriyle birlikte sağlanamadığı yukarıda yapılan inceleme sonucunda esas itibarıyla ortaya çıkmıştır. Bu durumda soruşturma dosyasının tesliminden sonra fakat disiplin cezası verilmeden önce ilgili makamlara tekrar savunma isteme yetkisinin takdirî olarak verilmesiyle de soruşturulanın savunma hakkının güvence altına alınmasının mümkün olmadığı açıkça anlaşılmaktadır. Sonuç olarak Anayasa'nın savunma hakkının tanınmasını takdire bırakmayan 129. maddesinin ikinci fıkrası karşısında itiraz konusu kurallar, 2547 sayılı Kanun kapsamında yürütülecek disiplin soruşturması bakımından, hakkında soruşturma yapılan kişiye çeşitli disiplin cezalarından biri verilmeden önce savunma hakkından bütün gerekleriyle birlikte yararlanmasını temin etmemektedir. Açıklanan nedenlerle "Soruşturmayı yapanın..." ve "...verdiği..." ibareleri ile "...gerek görürse,...", "...tekrar..." ve "...yebili..." ibareleri Anayasa'nın 129. maddesine aykırıdır, iptali gerekir. İtiraz konusu ibareler Anayasa'nın 129. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca Anayasa'nın 10. maddesi yönünden incelenmemiştir." gerekçesine yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Üniversitesi Fakültesi Denizcilik İşletmeleri Yönetimi Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapan davacının, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53/4-h maddesi uyarınca "1 yıl süreyle kademe ilerlemesinin durdurulması" cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Üniversitesi Rektörlüğü'nün 19/09/2022 tarih ve 28 sayılı işleminin tesisi üzerine görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Disiplin cezaları, kamu hizmetinin gereği gibi yürütülebilmesi bakımından kamu görevlilerinin mevzuat uyarınca yerine getirmek zorunda oldukları ödev ve sorumlulukları ifa etmemeleri veya mevzuatta yasaklanan fiillerde bulunmaları durumunda uygulanan yaptırımlar olup, memurların özlük hakları üzerinde doğrudan ve önemli sonuçlar doğurmaları sebebiyle subjektif ve bireysel etkileri bulunduğu gibi kamu görevinin gereği gibi sürdürülmesi ve kamu düzeninin sağlanması bakımından objektif ve kamusal öneme sahiptirler.

Disiplin soruşturmalarının yapılmasında izlenecek yöntem, ceza verilecek fiiller ve ceza vermeye yetkili makam ve kurullar pozitif olarak mevzuatla belirlenmekte, doktrin ve yargısal içtihatlarla da konu ile ilgili disiplin hukuku ilkeleri oluşturulmaktadır. Buna göre, disiplin cezası verilebilmesi için kusurlu halin tespitinden sonra belli süreler içinde ilgili memur hakkında tarafsız bir soruşturmacı görevlendirilerek disiplin soruşturması açılması, söz konusu soruşturmada memurun lehine ve aleyhine olan tüm delillerin toplanarak ekleriyle birlikte bir soruşturma raporunun oluşturulması ve bu şekilde memurun hangi fiili, nerede, ne zaman, nasıl, ne şekilde işlediğinin somut, hukuken kabul edilebilir ve delillerle şüpheyi yer vermeyecek açıklıkta ortaya konularak savunması alındıktan sonra yetkili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından bir disiplin cezası verilmesi gerekmektedir.

Bakılan davada, Mahkememizin 12/01/2023 tarihli ara kararıyla davalı idareden "Davacı hakkında yürütülen disiplin soruşturması neticesinde soruşturma raporu hazırlandıktan son

T.C.
HATAY

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/..

KARAR NO : 2023/..

davacıya isnat edilen fiiller ve getirilen ceza teklifinin belirtilerek buna göre yapacağı savunmasının istenilip istenilmediği sorularak, şayet son savunması istenilmiş ise, savunma istem yazısının ve davacının savunmasının onaylı ve okunaklı birer örneğinin gönderilmesinin istenilmesine" karar verilmiş olup, gelen cevabi yazı ve dava dosyası incelendiğinde, davacıdan soruşturma esnasında yazılı ifadesi dışında savunma alınmadığının anlaşıldığı, dolayısıyla disiplin suçu işlediği ileri sürülen davacı hakkında şikayet edilen hususlara dair deliller toplanıp, tanık ifadeleri alınıp, disiplin suçunu oluşturan eylemin açık bir şekilde belirlenmesinden sonra (lehine veya aleyhine olabilecek tüm delillerin toplanmasının ardından) soruşturmacı tarafından veya soruşturmanın tamamlanmasından sonra disiplin amiri tarafından savunmasının alınmadığı, soruşturmanın başlangıç aşamasında alınan yazılı ifadesiyle yetinildiği görülmektedir.

Bu durumda, dava dosyasındaki bilgi ve belgeler ile yukarıda aktarılan Anayasa Mahkemesi kararında yer verilen tespitler birlikte incelendiğinde, davacının lehine veya aleyhine olabilecek tüm delillerin toplanmasının ardından savunmaya davet yazısında davacıya isnad edilen disiplin suçunu oluşturan eylem ve/veya eylemlerin açık bir şekilde belirtilmesi suretiyle davacıdan yazılı savunmasının istenilmesi gerekirken, usulüne uygun şekilde savunma hakkı tanınmaksızın tesis edilen dava konu işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin iptaline, aşağıda dökümü yapılan 478,90-TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 10.500,00-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, gider avansından artan kısmın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren (30) gün içerisinde Adana Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf yolu açık olmak üzere, 23/11/2023 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan